

Bekwaamheidseisen cosmetische verrichtingen

Bekwaamheidseisen: Cosmetische Genitale Chirurgie

Uitvoeren van een labiareductie.

Verkleinen van de binnenste schaamlippen

Toelichting

Het 'Uitvoeren van een labiareductie; verkleinen van de binnenste schaamlippen', is een voorbehouden handeling, die alleen door artsen mag worden verricht. De in dit document beschreven bekwaamheidseisen voor deze voorbehouden handeling vormen de basis van een aantoonbare bekwaamheid voor deze verrichting.

Om cosmetische verrichtingen veilig en verantwoord uit te voeren is voldoende kennis en ervaring noodzakelijk. De eisen waaraan een beroepsbeoefenaar moet voldoen om een cosmetische verrichting veilig en verantwoord uit te voeren, zijn beschreven in 'bekwaamheidseisen'. Bekwaamheidseisen omvatten een beschrijving van de cosmetische verrichting en een specificatie van criteria (competenties, kennis, vaardigheid, attitude). Het aantoonbaar blijven voldoen aan de bekwaamheidseisen vormt een onderdeel van continue professionalisering.

Voor cosmetisch artsen KNMG en medisch specialisten, die cosmetiek aantoonbaar in hun medisch-specialistische opleiding en hun kerngebied hebben, zoals dermatologen en plastisch chirurgen, geldt dat hun (her)registratie als zodanig in beginsel volstaat om aan te nemen dat zij bekwaam zijn voor deze verrichting.

Bekwaamheidseisen cosmetische verrichtingen

Bekwaamheidseisen: Cosmetische Genitale Chirurgie

Uitvoeren van een labiareductie.

Verkleinen van de binnenste schaamlippen

Beschrijving van de activiteit

Definitie

Cosmetische chirurgie aan de binnenste schaamlippen gericht op het verbeteren van de uiterlijke kenmerken op zodanige wijze dat de anatomie na de ingreep dicht bij het gemiddelde of het gewenste uiterlijk komt, onder de expliciete voorwaarde dat de functionaliteit daarbij of daardoor niet geschaad wordt.

De ingreep wordt uitgevoerd op het vrijwillige verzoek van de patiënt.

Doelgroep

Patiënten/cliënten:

- boven de achttien jaar;
- met binnenste schaamlippen die ver buiten de buitenste schaamlippen steken;
- die door de lengte van de binnenste schaamlippen; functionele, medische of esthetische klachten ervaren;
- met een wens tot het verkleinen van de binnenste schaamlippen.

Specificatie van de ingreep

(Wat hoort er wel bij?)

Het betreft een labiareductie door middel van lineaire resectie.

Deze ingreep kan zowel onder plaatselijke als algehele verdoving worden verricht. Na bepaling van de surplus van het meest uitstekende gedeelte van de binnenste schaamlippen, wordt het surplus als een rechte lijn verwijderd. Daarna wordt de wond in lagen gesloten.

Beperkingen

(wat hoort er niet bij?)

Onder de ingreep valt niet:

- labiacorrectie met gebruik van V-techniek/Ater techniek, of centrale resectie;
- correctie aan de clitoral hood, noch aan de clitoris en buitenste schaamlippen.

**Vereiste Kennis,
Vaardigheden, houding en
gedrag om deze ingreep uit
te voeren.**

Kennis

De behandelaar heeft kennis van:

1. de anatomie van het vrouwelijk uro-genitaal gebied: uitwendige en inwendige genitaliën, het onderliggend skelet, kraakbenige structuren en innervatie en vascularisatie van het pelvisgebied;
2. de diagnose 'labia hypertrofie', is in staat om dit diagnosticeren en kan dit onderscheiden van overige diagnoses;
3. de embryonale, endocriene oorzaak van labia minora hypertrofie en verandering in de leeftijd passend bij de hormonale status van de patiënt;
4. mogelijke pathologische ziekten, benigne ontwikkeling en leeftijdsgebonden verandering van genitalia in de in utero tot een pre- puberaal genitaal en de veranderingen na puberteit en na partus. Het betreft zowel (pre)menarche als climacterium, inclusief de daarbij mogelijke pathologische ziekten;
5. benigne en maligne pathologie in dit gebied (vulvair carcinomen, lichen, soa's, Bechet, infecties, Bartholinitis);
6. de absolute en relatieve contra-indicaties behorend bij labiareductie
  - a. absolute contra indicaties:
    - inflammatoire vulvair huidafwijkingen;
    - premaligne huidafwijkingen;
    - littekens na eerdere operaties;
    - aangeboren afwijkingen van de genitaliën;
    - Body Dysmorphic Disorder (BDD);
    - genderdysforie;
    - seksueel misbruik;
    - verzoek is niet van patiënt zelf;
    - soa's.
  - b. relatieve contra indicaties:
    - stollingsstoornis;
    - virgo (psychologische evaluatie is geïndiceerd);
    - coïtus klachten, psychische afwijkingen;
7. de mogelijkheden voor te gebruiken anesthesie:
  - a. in geval van lokale verdoving: het plaatsen van genitale blok;
  - b. maximale doseringen;
  - c. handelen bij allergie, intoxicatie van lokale anestheticum;
8. het chirurgisch instrumentarium, hechttechnieken en hechtmateriaal;
9. de mogelijke complicaties, risico's en consequenties van de ingreep
10. culturele achtergronden/ geloofsovertuigingen die van invloed kunnen zijn op de wens tot de ingreep;
11. verzekerde en niet-verzekerde zorg;
12. het Kwaliteitskader Cosmetische Zorg.

Vaardigheden

De behandelaar:

1. kan een poliklinische beoordeling uitvoeren met betrekking tot wens voor labiacorrectie (anamnese, uitvoeren relevante onderzoeken, aanvragen aanvullend onderzoek, indicatiestelling);
2. kan bepalen of de gewenste behandeling geïndiceerd is en/of verwijst door;
3. neemt andere behandelmodaliteiten die tot hetzelfde of beter resultaat leiden mee in de afweging en gezamenlijke besluitvorming met de patiënt/ cliënt op basis van mogelijkheden verwachtingen en (relatieve) contra-indicaties;
4. neemt ten aanzien bovengenoemde vaardigheden 1 t/m 3 in ogenschouw welke psychologische, fysiologische of seksuologische factoren, dan wel welke cosmetische overwegingen of een combinatie van deze ten grondslag liggen aan het behandelingsverzoek en besteedt aandacht aan de eventuele cognitieve, emotionele, gedragsmatige en sociale gevolgen van de klacht in het dagelijks leven;
5. legt in voor de patiënt/cliënt begrijpelijk taal uit wat het direct verloop van de ingreep is en wat de risico's en consequenties zijn;
6. adviseert de patiënt /cliënt -indien medisch geïndiceerd- dat dit verzekerde zorg kan zijn;
7. stelt in overleg met de patiënt/cliënt een behandelplan op;
8. beheerst de technische vaardigheden behorend bij de genoemde ingreep, te weten:
  - a. verwijderen van de juiste hoeveelheid labia minora zonder dat de functionaliteit en cosmetiek in het geding komt;
  - b. aanpassen keuze techniek aan individuele omstandigheden;
  - c. beschadigt geen andere structuren
  - d. zorgt voor goede hemostase
  - e. sluit de wond op een correcte manier
  - f. verbindt de labia op juiste wijze.
9. kan bepalen welke nabehandeling nodig is;
10. volgt het herstel en geeft nazorg in samenspraak met patiënt/cliënt;
11. vangt de patiënt/cliënt met complicatie op en behandelt deze adequaat;
12. kan een ernstige complicatie herkennen en weet de nodige stappen te zetten om deze adequaat en op tijd te behandelen en weet door te verwijzen.

Houding/gedrag

De behandelaar:

1. is in staat contact te maken met de patiënt/cliënt en de zorgvraag duidelijk vast te stellen;
2. stelt vast of er reële verwachtingen zijn en of er wel of geen sprake is van BDD of seksueel misbruik;
3. toont reëel en adequaat verwachtingsmanagement richting de patiënt/cliënt;
4. geeft passende behandelvoorstellen, scheidt reële verwachtingen, maakt een afweging van alle risico's, en consequenties op basis van

	<p>de wens van de patiënt/cliënt en niet op basis van eigen (bijvoorbeeld financieel of gemak) belang;</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. communiceert goed met de patiënt/cliënt en andere professionals; 6. geeft bij verdenking op BDD en seksueel misbruik een contra-indicatie tot behandelen en consulteert bij twijfel een seksuoloog of psycholoog; 7. neemt geldende wettelijke en binnen de beroepsgroep geldende veiligheidsnormen en richtlijnen voor labia reductie in acht; 8. kent en bewaakt de grenzen van het eigen kunnen en handelt daarnaar; 9. houdt ontwikkelingen op het vakgebied bij; 10. overlegt en/of verwijst bij twijfel over aanpak/behandelplan; 11. stelt zich toetsbaar op en bespreekt complicaties met collega's.
Expiratie	<p>Om de bekwaamheid te behouden voert de arts de betreffende ingreep of soortgelijke ingrepen aantoonbaar minimaal 20 maal per jaar zelfstandig uit. Of voert regelmatig ingrepen met een hogere moeilijkheidsgraad uit aan het vrouwelijk genitaal.</p>

Geraadpleegde bronnen

1. Choi HY, Kim KT. A new method for aesthetic reduction of labia minora (the deepithelialized reduction of labioplasty). *Plast Reconstr Surg* 2000; 105: 419-22
2. Goodman P. *Female Genital plastic and cosmetic surgery*. 2016. ISBN HB 9781118848517
3. Caterina Gulia, Andrea Zangari, Vito Briganti, Zhoobin H Bateni, Alessandro Porrello, Roberto Piergentili. Labia minora hypertrophy: causes, impact on women's health, and treatment options. *Int Urogynecol J*. 2017 Oct;28(10):1453-1461. doi: 10.1007/s00192-016-3253-8. Epub 2017 Jan 18
4. Waard de J, Weijenborg PTM, ter Kuile MM, Jansen FW. Verzoek om labiumcorrectie: Soms meer dan een simpele vraag. *Ned Tijdschr Geneesk* 2002; 146: 1209-12